

FORUM AKCYZOWE

Rekomendacje Forum Akcyzowego dotyczące suszu tytoniowego

INFORMACJE / ZASTRZEŻENIA:

Forum Akcyzowe jest zespołem opiniodawczo-doradczym przy Ministrze Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej powołanym na podstawie zarządzenia z dnia 14 maja 2021 r. w sprawie Forum Akcyzowego. Do zadań Forum należy opracowywanie opinii, analiz, wniosków oraz propozycji w zakresie podatku akcyzowego. Rekomendacje Forum Akcyzowego stanowią ważny głos doradczy, jednak nie mają charakteru wiążącego. Ministerstwo Finansów nie ponosi bezpośredniej lub pośredniej odpowiedzialności co do przekazywanej treści materiałów przygotowanych przez Forum Akcyzowe lub grupę roboczą działającą przy Forum Akcyzowym. W szczególności niniejszy materiał nie stanowi interpretacji ani ogólnych wyjaśnień przepisów prawa podatkowego (objaśnień podatkowych) w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa.

Warszawa, 15 grudnia 2021 r.

Grupa 4 Forum Akcyzowego - Propozycja stanowiska dot. pkt 2 - Podsumowanie doświadczeń i rekomendacje branży dotyczące opodatkowania suszu tytoniowego. Stanowisko zmodyfikowane o uwagi jakie wpłynęły po dyskusji nad propozycją pierwotną.

Susz tytoniowy został objęty regulacjami Ustawy Akcyzowej od 2016. Decyzja była podyktowana rosnącym udziałem obrotu suszem tytoniowym przez szarą strefę i organizacje przestępcze skutkujące wzrostem sprzedaży nielegalnych wyrobów tytoniowych i tytoniu do palenia.

Wprowadzone regulacje, między innymi, zakładały:

- ustalenie definicji suszu tytoniowego,
- ustalenia warunków rejestracji pośredniczących podmiotów tytoniowych(PPT) i ustanowieniu zabezpieczeń akcyzowych dla takich podmiotów co spowodowało drastyczną redukcję zarejestrowanych PPT z ca. 320 podmiotów do 14-15 po wejściu w życie w/w przepisów,
- ustanowienie zasad monitorowania i raportowania produkcji suszu tytoniowego przez producentów i Grupy Producentkie jak i sankcji w przypadku stwierdzenia produkcji/plantacji niezgłoszonej lub posiadaniu przez producenta suszu niewiadomego pochodzenia,
- ponadto, przemieszczenia suszu tytoniowego zostały objęte monitoringiem systemu SENT ,

Zarówno te jak i inne prowadzone w 2016 roku zmiany, pomimo wprowadzenia dodatkowych utrudnień administracyjnych dla podmiotów nimi objętych, należy uznać za korzystne dla ograniczenia nielegalnego obrotu suszem tytoniowym. Niestety wraz z upływem czasu, zauważamy dwie niepokojące tendencje:

1. Wprowadzane kolejne nowelizacje przepisów są niekonsultowane z podmiotami legalnie funkcjonującymi na rynku a ich sugestie czy opinie na temat tych nowelizacji pozostają bez echa. Konsekwencją jest wprowadzanie regulacji niespójnych i nielogicznych, które jedynie utrudniają funkcjonowanie legalnych podmiotów (np. podnosząc koszty ich działalności), nie dając żadnych korzyści w postaci ograniczenia nielegalnego obrotu suszem czy zwiększenia przychodów budżetowych
2. Zauważyć można tendencje „rozszerzenia” systemu kontroli, pomimo sprzeciwu podmiotów funkcjonujących na rynku i organizacji producentów i plantatorów,

Ad 1.

a) nowelizacja rozporządzenia dot. zwolnienia z opodatkowania podatkiem akcyzowym próbek suszu tytoniowego zużytego przez PPT do badań laboratoryjnych - W obecnym stanie prawnym nie jest możliwe skorzystanie przez pośredniczące podmioty tytoniowe ze zwolnienia w przypadku zlecenia badań laboratoryjnych wyspecjalizowanemu podmiotowi, który prowadzi takie laboratorium w Polsce. W efekcie, taka operacja, poza koniecznością zapłaty podatku akcyzowego, wymagałaby również nałożenia znaków skarbowych akcyzy, co w przypadku pośredniczących podmiotów tytoniowych, jest dodatkowym utrudnieniem.

W takiej sytuacji, jedynym, zgodnym z prawem i niepowodującym dodatkowych komplikacji rozwiązaniem, jest zlecenie badań laboratoryjnych poza granicami Polski, co powoduje, że zgodnie z art. 9b ust. 1 pkt. 2 ustawy o podatku akcyzowym, taka czynność nie podlega opodatkowaniu. Jest to jednak rozwiązanie dalekie od doskonałości. Po pierwsze, generuje to wyższe koszty niż wykonywanie tych badań w laboratorium zewnętrznym w kraju. Po drugie, odbiera możliwość zarobkowania krajowym wyspecjalizowanym podmiotom, co negatywnie wpływa na ich przychody. Ponadto, w nowelizacji rozporządzenia z dnia 28 grudnia 2018 r., tzn. nowelizacji z dnia 25 stycznia 2021 r. (Dz. U. z 2021 r., poz. 171), która weszła w życie od dnia 1 lutego 2021 r. dodatkowo przewidziano również (w dodanym §14 ust. 4) zwolnienie dla próbek suszu tytoniowego przeznaczonych do badań laboratoryjnych lub testów przeprowadzanych w celu wydania fitosanitarnego świadectwa eksportowego lub fitosanitarnego świadectwa reeksportowego. Przepis ten został również przeniesiony do projektowanego rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej (w jego wersji z dnia 12 kwietnia 2021 r.) Niestety, w opinii Krajowej Administracji Skarbowej wyrażonej w formie indywidualnej interpretacji podatkowej, takiemu zwolnieniu podlega jedynie susz całkowicie zużyty w trakcie takich badań, natomiast podlega opodatkowaniu susz niezaużyty, zwrócony przez WIOR do PPT.

Trudno jest doszukać się logiki w tego rodzaju przepisach, tym bardziej biorąc pod uwagę, że:

- susz tytoniowy wysyłany do laboratorium zewnętrznego (bez względu na to czy na terenie kraju czy za granicę) jest mielony do formy proszku i nie nadaje się do ewentualnego wykorzystania do produkcji nielegalnych wyrobów tytoniowych.
- trudno jest wyobrazić sobie, aby podmioty nielegalnie obracające suszem tytoniowym wykonywały badania laboratoryjne.

b) szeroka definicja „suszu tytoniowego” wg której suszem tytoniowym jest zarówno: 1- liść tytoniu zerwany z rośliny przez plantatora, 2- bela wysuszonego tytoniu dostarczana przez plantatora do PPT, 3 - tytoń powstały w wyniku wstępnego przetworzenia przez PPT, zapakowany w 200 kg karton C48, powoduje, że jej użycie dla tak wielu postaci a jakich tytoń występuje w obrocie, powoduje nieporozumienia lub sytuacje kuriozalne (jak w pkt a)), które niestety mogą skutkować niekorzystnymi interpretacjami lub decyzjami administracji skarbowej.

Ad. 2

Wprowadzając w/w przepisy wyznaczające warunki jakie powinien spełnić PPT, celem było uregulowanie grupy podmiotów obracających suszem tytoniowym jak i ustanowienie zabezpieczeń akcyzowych umożliwiających szybką windykację zobowiązań podatkowych w przypadku nielegalnych działań takiego podmiotu. Na wniosek Min Rolnictwa, pomimo protestów zarówno producentów suszu tytoniowego, Związków Plantatorów tytoniu jak i PPT, dopuszczono do obrotu suszem tytoniowym nowy podmiot „organizację producentów suszu tytoniowego” (OPST) od którego nie wymaga się żadnych zabezpieczeń wymaganych od PPT ani nawet spełniania minimalnych wymogów jakie mają Grupy Producentkie a jedynie formalna rejestracja jako podatnik VAT. W naszym odczuciu jest to działanie niebezpieczne i prowadzące do rozszczęlnienia systemu kontroli, o czym Ministerstwo Finansów było wielokrotnie informowane.

Propozycje zmian w legislacji

Ad. 1

- uszczegółowienie definicji suszu tytoniowego i wprowadzenia definicji „tytoń zielony/nieprzetworzony” oraz „ tytoń wstępnie przetworzony”
- zmiana przepisów dotyczących OPST, polegająca na:
  - a) zrównaniu statusu OPST ze statusem PPT lub b) uniemożliwienie OPST dokonywania WDT,
- objęcie systemem SENT każdego przemieszczenia suszu tytoniowego, również przemieszczenia wewnętrznego między magazynami
- zmiana przepisów w zakresie zwolnienia z podatku akcyzowego próbek suszu jaki PPT zużywa na badania laboratoryjne, aby: a) umożliwić wykonywanie takich badań w kraju, b) uwzględniła specyfikę wstępnego przetwarzania tytoniu i wielorakość pobieranych prób
- stworzenie stałej grupy roboczej przy Dep. Akcyzy w Min Finansów, która miałaby głos doradczy i opiniodawczy dla tworzonych przepisów prawa.

W ramach II Forum Akcyzowego do w/w stanowiska wpłynęły dwie uwagi:

- od prof. Modzelewskiego
- od Firmy BAT Poland

Uwagi prof. Modzelewskiego w zasadzie popierały wypracowane ustalenia Grupy 4, wskazując co prawda na brak rewolucyjnych zmian – nie tego rodzaju zmiany były celem prac Grupy 4.

Uwagi Firmy BAT Poland, można zawrzeć w następujących punktach:

- system monitorowania przemieszczania suszu tytoniowego TAK ale w formie EMCS, który należy zmodyfikować
- NIE dla plomb elektronicznych dla suszu tytoniowego będącego w tranzycie przez Polskę, z uwagi na:
  - a) możliwość dokonywania kontroli losowych w oparciu o analizę ryzyka, którą mieliby wykonywać pracownicy KAS
  - b) koszt depozytu 2000 PLN za plombę oraz obciążeń administracyjnych związanych z jego pobieraniem i zwrotem
  - c) możliwe opóźnienia w transporcie wynikające z konieczności oczekiwania na otwarciu urzędu celnego
  - d) alternatywnie, zastosowanie obowiązku podstawiania pojazdu do kontroli w oddziale celnym urzędu celno-skarbowego najbliższego miejscu przekroczenia granicy i opuszczenia kraju dla pojazdów, które w wyniku analizy ryzyka z systemu SENT podlegałyby takiej kontroli
- nieproporcjonalność kar w postaci przepadku mienia i środka transportu, jak i kar finansowych grzywny i pozbawienia wolności dla przewoźnika, które mogłyby dotknąć leganie funkcjonujące podmioty w przypadku pomyłki/omyłki przy zgłoszeniu SENT.

Na spotkaniu dnia 9/11/2021 aktywni członkowie Grupy 4 przeanalizowali złożone uwagi i zajęli następujące stanowisko w ich obszarze:

- system monitorowania przepływu suszu tytoniowego w postaci EMCS nie zda egzaminu, z uwagi na fakt, iż zakres zmian koniecznych do dostosowania go do realiów funkcjonowania podmiotów legalnie działających na rynku suszu tytoniowego jest tak duży i skomplikowany, że nikt nie będzie zainteresowany ich dokonywaniem. Jeśli susz tytoniowy zostanie objęty systemem EMCS będzie traktowany jako produkt akcyzowy z całą konsekwencją i skutkami takiego podejścia.

- elektroniczne plomby celne przy tranzycie – argumentacja przedstawiona przez BAT Poland jest nie do końca zgodna z realiami funkcjonowania służb KAS, a w szczególności:

a) KAS nie posiada danych o planowanych tranzytach tylko odprawia samochód przyjeżdżający na granicę z tego też powodu, nie ma bazy danych a nawet czasu na dokonywanie analiz ryzyka,

b) koszt 2000 PLN depozytu nie jest kwotą nadmierną a tym bardziej, że jest on formą depozytu – może być rozliczany systemem via-TOLL/e-TOLL, bez konieczności fizycznych przelewów bankowych

c) odprawa celna odbywa się na przejściu granicznym (komórki pracujące 24/7) a nie w Urzędzie Celnym pracującym od 7: 00 do 15: 00, nie może więc być mowy o późnieniach a nałożenie OBOWIĄZKU zakładania plomb zamiast możliwości dokonania takiego zabezpieczenia, w prosty sposób pozwoli kontrolować legalność tranzytów – tranzyt bez plomby jest nielegalny i ma na celu podmianę towaru na terenie Polski

d) z uwagi na możliwość podmiany towaru w drodze między przejściem granicznym a urzędem celnym, propozycja chybiona

e) dokonano modyfikacji propozycji zmian przepisów ustawy akcyzowej aby lepiej odzwierciedlała idee zapisów, polegającą na zasadzie, że zaproponowane drakońskie kary będą miały zastosowanie w przypadku nielegalnego przemieszczania suszu tytoniowego, szczególnie w przypadku podmiotów nieuprawnionych (innych niż PPT czy podmiot prowadzący skład podatkowy). W przypadku podmiotów uprawnionych, nie będą one miały zastosowania w przypadku udowodnienia przez podmiot uprawniony niezamierzonego błędu lub omyłki szczególnie, jeśli nie nastąpiło uszczuplenie podatku.

U S T A W A

z dnia..... r.

o zmianie ustawy o podatku akcyzowym oraz niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 6 grudnia 2008 r. o podatku akcyzowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 722, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 65:

a) w ust. 1 po pkt 6) dodaje się pkt 6a) w brzmieniu:

„6a) organizacja producentów,”

b) po ust. 9b dodaje się ust. 9c - 9f w brzmieniu:

„9c. Na wniosek pośredniczącego podmiotu tytoniowego, o którym mowa w ust. 9b, który dodatkowo spełnia poniższe warunki:

- 1) prowadzi działalność jako pośredniczący podmiot tytoniowy od co najmniej 3 lat w oparciu o zabezpieczenie akcyzowe na poziomie co najmniej 3 mln zł;
- 2) w poprzednim roku kalendarzowym dokonał eksportu przynajmniej połowy nabytego w tym roku suszu tytoniowego;
- 3) którego działalność w ciągu ostatnich trzech lat obejmowała przetwarzanie suszu tytoniowego;

właściwy naczelnik urzędu skarbowego ustalając wysokość zabezpieczenia ryczałtowego pomniejsza tę kwotę o udział ilości przetworzonego suszu tytoniowego będącego przedmiotem eksportu u danego pośredniczącego podmiotu tytoniowego w ilości suszu nabytego przez ten podmiot w ostatnim roku kalendarzowym. Zabezpieczenie nie może być niższe niż 3 mln zł.

9d. Pośredniczący podmiot tytoniowy, o którym mowa w ust. 9c składa do właściwego Naczelnika Urzędu Skarbowego w formie elektronicznej miesięczne informacje o ilości suszu tytoniowego zakupionego, przetworzonego oraz przetworzonego suszu tytoniowego będącego przedmiotem eksportu w danym miesiącu kalendarzowym.

---

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 1747, 2320 i 2419 oraz z 2021 r. poz. 72, 255, 694, 802 i 1093.

9e. W razie zmiany udziału ilości przetworzonego suszu tytoniowego będącego przedmiotem eksportu do ilości nabywanego suszu tytoniowego w okresie kwartalnym, właściwy Naczelnik Urzędu Skarbowego wzywa pośredniczący podmiot tytoniowy, o którym mowa w ust. 9c do uzupełnienia zabezpieczenia akcyzowego.

9f. W zakresie składania zabezpieczenia akcyzowego do organizacji producentów stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące pośredniczących podmiotów tytoniowych.”

Art. 2. W ustawie z dnia 9 marca 2017 r. o systemie monitorowania drogowego i kolejowego przewozu towarów oraz obrotu paliwami opałowymi (Dz. U. z 2020 r., poz. 859, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 3 ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Przepisu ust. 7 nie stosuje się do przewozu towarów, o którym mowa w art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1, jak również do przewozu, o którym mowa w art. 5, dla którego miejsce dostarczenia znajduje się poza terytorium kraju lub który na jakimkolwiek odcinku miałby być realizowany poza terytorium kraju.”

2) w art. 12a po ust. 1 dodaje się ust. 1a oraz 1b w brzmieniu:

„1a. W przypadku przewozu, o którym mowa w art. 7 dotyczącego towarów, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3, przewoźnik otrzymuje przesłane wraz z numerem referencyjnym albo potwierdzeniem aktualizacji danych w rejestrze:

- 1) wezwanie do przedstawienia środka transportu w oddziale celnym urzędu celno-skarbowego zlokalizowanym najbliżej miejsca rozpoczęcia przewozu na terytorium kraju w celu przeprowadzenia kontroli oraz nałożenia na środek transportu zamknięć urzędowych, o których mowa w art. 15,
- 2) wezwanie do przedstawienia środka transportu w czasie i miejscu, o których mowa w ust. 3 w celu przeprowadzenia ponownej kontroli oraz usunięcia zamknięć urzędowych.

„1b. W przypadku przewozu innego niż ten, o którym mowa w art. 7 dotyczącego

---

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 1747, 2320 i 2419 oraz z 2021 r. poz. 72, 255, 694, 802 i 1093.

towarów, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3, jeżeli w wyniku analizy danych w rejestrze stwierdzono, że przewóz taki wiąże się ze zwiększonym ryzykiem, odpowiednio podmiot wysyłający, podmiot odbierający lub przewoźnik otrzymują przesłane wraz z numerem referencyjnym albo potwierdzeniem aktualizacji danych w rejestrze:

- 1) wezwanie do przedstawienia środka transportu w oddziale celnym urzędu celno-skarbowego zlokalizowanym najbliżej miejsca rozpoczęcia przewozu na terytorium kraju w celu przeprowadzenia kontroli oraz nałożenia na środek transportu zamknięć urzędowych, o których mowa w art. 15,
- 2) wezwanie do przedstawienia środka transportu w czasie i miejscu, o których mowa w ust. 3 w celu przeprowadzenia ponownej kontroli oraz usunięcia zamknięć urzędowych.”

3) w art. 16 po ust. 4 dodaje się ust. 4a oraz 4b w brzmieniu:

„4a. Jeżeli w trakcie kontroli przewozu towarów, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3:

- 1) ujawniono niedokonanie zgłoszenia,
- 2) nie zostanie przedstawiony przez kierującego numer referencyjny dla dokonywanego przewozu towaru, dokument zastępujący zgłoszenie i potwierdzenie przyjęcia dokumentu zastępującego zgłoszenie albo dokument, o którym mowa w art. 3 ust. 7,
- 3) ujawniono brak lub naruszenie zamknięć urzędowych nałożonych zgodnie z art. 12a ust. 1a lub ust. 1b,

- zatrzymuje się środek transportu oraz towar, jak również można orzec przepadek zarówno towaru jak i środka transportu, chyba że w trakcie postępowania podatkowego, kontroli podatkowej albo kontroli celno-skarbowej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej ustalono, że nie doszło do uszczuplenia podatku od towarów i usług ani podatku akcyzowego.

„4b. Przepisu ust. 4a nie stosuje się do podmiotu prowadzącego na terenie Polski skład podatkowy, pośredniczącego podmiotu tytoniowego lub podmiotu reprezentującego podmiot zagraniczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 23b ustawy, o której mowa w art. 2 pkt 5a niniejszej ustawy.”

4) po art. 32a dodaje się art. 32b w brzmieniu:

1. W przypadku stwierdzenia w trakcie kontroli przewozu towarów o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 3:

1) rozpoczęcia przewozu towaru przez kierującego, o którym mowa w art. 2 pkt 2 lit. a, bez numeru referencyjnego, bez dokumentu zastępującego zgłoszenie i potwierdzenia przyjęcia dokumentu zastępującego zgłoszenie albo dokumentu, o którym mowa w art. 3 ust. 7,

2) niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 10b,

3) niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 10c ust. 1,

4) niedopełnienia obowiązku, o którym mowa w art. 12a ust. 3 - 5,

– kierujący podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie, chyba że w trakcie postępowania podatkowego, kontroli podatkowej albo kontroli celno-skarbowej, o której mowa w art. 54 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej ustalono, że nie doszło do uszczuplenia podatku od towarów i usług ani podatku akcyzowego.

„2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do przewozów realizowanych przez podmiot prowadzący na terenie Polski skład podatkowy, pośredniczący podmiot tytoniowy, podmiot reprezentujący podmiot zagraniczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 23b ustawy, o której mowa w art. 2 pkt 5a niniejszej ustawy oraz podmiotów i osób realizujących przewóz na rzecz tych podmiotów.”

3. Orzekanie w sprawach, o których mowa w ust. 1 oraz ust. 2 następuje w trybie określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r., poz. 534, z późn. zm.).”

Art. 3. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Projektowana nowelizacja stanowi realizację postulatów wypracowanych przez branżę suszu tytoniowego podczas prac Forum Opodatkowania Wyrobów Akcyzowych zorganizowanych przez Ministerstwo Finansów. Wprowadza ona zmiany do ustawy o podatku akcyzowym oraz do tzw. ustawy SENT, mające na celu z jednej strony zmniejszenie ryzyka nadużyć w obrocie surowcem tytoniowym oraz jednocześnie wprowadzenie mechanizmu obniżającego koszty prowadzenia działalności dla pośredniczących podmiotów tytoniowych, które ze względu na poziom obrotów, pozytywną historię prowadzonej działalności oraz posiadaną infrastrukturę, przy istotnym udziale ilości suszu tytoniowego eksportowanego poza UE w ogólnej ilości nabywanego suszu tytoniowego – generują niższe ryzyko nadużyć prawnych i podatkowych względem podmiotów dokonujących obrotu w ramach UE oraz obrotu tylko krajowego.

W zakresie minimalizacji ryzyka na rynku surowca tytoniowego w projekcie wprowadza się obowiązek składania zabezpieczenia akcyzowego przez tzw. organizacje producentów (zgodnie z ich rozumieniem z art. 9b ust. 1 pkt 2 ustawy) na zasadach analogicznych do zabezpieczeń składanych przez pośredniczące podmioty tytoniowe. W ocenie autorów projektu, ze względu na relatywną łatwość w uzyskaniu statusu takiej organizacji oraz brak wyłączenia możliwości dokonywania dostaw wewnątrzspółnotowych suszu tytoniowego przez takie organizacje, istnieje istotne ryzyko wystąpienia rozszczęlnienia rynku surowca tytoniowego. Podobnie jak w ubiegłych latach w przypadku funkcjonowania na rynku kilkuset podmiotów uzyskujących status pośredniczących podmiotów tytoniowych, co prowadziło do licznych nadużyć, tak również mnogość organizacji producentów może prowadzić do nowego rodzaju nieprawidłowości. Jednocześnie trudno jest wskazać argumenty uzasadniające zróżnicowanie sytuacji takich organizacji względem pozostałych funkcjonujących na rynku pośredniczących podmiotów tytoniowych, które dla zabezpieczenia prowadzonej działalności zobowiązane zostały do składania zabezpieczeń akcyzowych sięgających najczęściej kilku milionów złotych.

Z powyższych powodów proponuje się dodanie w art. 65 ust. 1 pkt 6a odnoszącego się właśnie do organizacji producentów, oraz nowego ust. 9f, zgodnie z którym w zakresie składania zabezpieczenia akcyzowego do organizacji producentów będą stosowane odpowiednio przepisy dotyczące pośredniczących podmiotów tytoniowych.

Drugim proponowanym rozwiązaniem jest wprowadzenie mechanizmu limitowania zabezpieczenia akcyzowego dla pośredniczących podmiotów tytoniowych, których działalność w istotnym stopniu skoncentrowana jest na eksporcie surowca tytoniowego. Istota rozwiązania wynika z oceny, iż działalność stricte eksportowa, ze względu na ścisły nadzór organów celnych oraz elektroniczną tego rodzaju przemieszczeń (m.in. potwierdzeniem dokonania eksportu jest komunikat organów celnych IE-599) wiąże się ze znacznie niższym poziomem ryzyka dla obrotu surowcem tytoniowym, niż obrót krajowy czy tym bardziej dostawy wewnątrzspółnotowe (które nie są nadzorowane bezpośrednio przez organy celne oraz gdzie w przeszłości dochodziło do nieprawidłowości na znaczną skalę).

Możliwość złożenia zabezpieczenia akcyzowego w niższej wysokości (jednak - co należy podkreślić, nie niższej niż 3 mln zł, które powinny stanowić wystarczającą gwarancję dla prawidłowości obrotu) będzie uzależnione od ściśle określonych w projekcie warunków, tj.:

- warunek posiadania infrastruktury odpowiedniej do przechowywania suszu tytoniowego
- zawarcia umowy z producentami suszu tytoniowego na dostarczenie co najmniej 100 ton suszu tytoniowego w ciągu roku;
- posiadania siedziby lub miejsca zamieszkania na terytorium kraju;
- sytuacji finansowej i posiadanego majątku zapewniających wywiązywanie się z zobowiązań podatkowych;
- braku zaległości z tytułu cła i podatków stanowiących dochód budżetu państwa, opłaty paliwowej, składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne oraz braku prowadzenia wobec niego postępowania egzekucyjnego, likwidacyjnego ani upadłościowego oraz dodatkowo
- prowadzenia działalności jako pośredniczący podmiot tytoniowy od co najmniej 3 lat w oparciu o zabezpieczenie akcyzowe na poziomie co najmniej 3 mln zł;
- dokonania w poprzednim roku kalendarzowym eksportu przynajmniej połowy nabytego w tym roku suszu tytoniowego;
- prowadzenia działalności w zakresie przetwarzania suszu tytoniowego w ciągu ostatnich trzech lat.

Należy przyjąć, że powyższe warunki będą spełniały tylko podmioty o ugruntowanej pozycji w obrocie surowcem tytoniowym. W odniesieniu do powyższych podmiotów, te których działalność koncentruje się na eksporcie suszu tytoniowego poza UE (a więc kierunku bezpiecznego, nadzorowanego przez KAS), wprowadza się możliwość ustalenia przez właściwego naczelnik urzędu skarbowego

(tj. naczelnika właściwego w sprawach akcyzy) wysokości zabezpieczenia ryczałtowego na zasadach zmodyfikowanych względem ust. 9a oraz 9b. Modyfikacja ma polegać na pomniejszeniu kwoty zabezpieczenia o udział ilości przetworzonego suszu tytoniowego będącego przedmiotem eksportu u danego pośredniczącego podmiotu tytoniowego w ilości suszu nabytego przez ten podmiot w ostatnim roku kalendarzowym. W żadnym jednak wypadku zabezpieczenie ustalone w ten sposób nie może być niższe niż 3 mln zł.

Przykładowo zatem, podmiot który dokonuje skupu surowca tytoniowego w ilości 7 000 ton, z tytułu którego powinien złożyć zabezpieczenie akcyzowe w kwocie 6 mln zł - ale który dokonuje eksportu 40% ilości nabywanego suszu - będzie mógł złożyć zabezpieczenie w kwocie 3,6 mln zł (zamiast 6 mln zł). Z kolei pośredniczący podmiot tytoniowy, który z nabytych 7 000 ton dokona eksportu nawet 90% - i tak będzie zobowiązany do złożenia zabezpieczenia na poziomie 3,0 mln zł.

Kolejne dodawane ust. (9d oraz 9e) zawierają mechanizm bieżącej kontroli organów KAS nad podmiotem ppt, który korzysta z opisanego mechanizmu, tj. obowiązek składania w formie elektronicznej miesięcznych informacji o ilości suszu tytoniowego zakupionego, przetworzonego oraz przetworzonego suszu tytoniowego oraz suszu będącego przedmiotem eksportu w danym miesiącu kalendarzowym. W razie zmiany udziału ilości przetworzonego suszu tytoniowego będącego przedmiotem eksportu do ilości nabywanego suszu tytoniowego w okresie kwartalnym, właściwy Naczelnik Urzędu Skarbowego będzie miał obowiązek wezwania danego PPT do uzupełnienia zabezpieczenia akcyzowego.

W zakresie uszczelnienia przemieszczeń suszu tytoniowego (zmiany do ustawy SENT) proponuje się w pierwszej kolejności jednoznaczne doprecyzowanie przepisów polegające na wyłączeniu możliwości dokonywania przesunięć międzymagazynowych (o których mowa w art. 3 ust. 7 ustawy SENT) w odniesieniu do przemieszczeń w ramach przywozu do kraju (importu ani WNT) ani przemieszczeń krajowych, które miałyby być choćby w części realizowane poza terytorium kraju. Powyższa zmiana jest ujmowana w art. 3 ust. 8.

Dodatkowo wprowadza się nowy mechanizm, zgodnie z którym na skutek zgłoszenia przez przewoźnika zamiary tzw. „tranzytowego” przewozu suszu tytoniowego przez terytorium kraju (art. 7 ustawy SENT) otrzyma on wezwanie do stawienia się w najbliższej miejsca wjazdu do Polski jednostce służby celno-skarbowej w celu przeprowadzenia kontroli oraz nałożenia na środek transportu zamknięć

urzędowych (tzw. plomb elektronicznych). Przewoźnik taki będzie również zobowiązany do stawienia się w jednostce celno-skarbowej najbliższej miejsca zakończenia przewozu na terytorium kraju.

Celem powyższego mechanizmu jest, aby każdorazowo przewóz tranzytowy suszu przez terytorium Polski realizowany był jako „zaplombowany”, bowiem zdarzały się przypadki tzw. podmian suszu w czasie przewozów tranzytowych. Podmiany takie polegają na tym, iż wwieziony do Polski pełnowartościowy surowiec jest wprowadzany nielegalnie do obrotu, a w jego miejsce wywożony jest albo susz niższej wartości, albo w ogóle rośliny niebędące suszem (np. odpady roślinne, innego rodzaju ususzone rośliny).

W przypadku tranzytu suszu mechanizm ma być obligatoryjny – a przy przewozie rozpoczynającym się na terytorium kraju oraz przy przywozie surowca, ma być on stosowany fakultatywnie, o ile analiza ryzyka wykaże zwiększone ryzyko związane z takim przewozem.

Dodatkowo jako mechanizm odstraszący wobec przewoźników oraz kierowców uczestniczących we wprowadzaniu do obrotu nielegalnych ilości suszu tytoniowego wprowadza się mechanizm zatrzymania środka transportu połączonego z możliwością orzeczenia jego przepadku (nowy art. 16 ust. 4a ustawy SENT). Chodzi o to, aby przewoźnik lub kierowca decydujący się na udział w nielegalnym procederze liczył się z realnym ryzykiem utraty środka transportu. Ze względu na złożoność okoliczności, które mogą towarzyszyć przewozowi suszu, w tym również mając na uwadze ryzyko niezawinionego błędu lub omyłki, proponowany mechanizm powinien mieć charakter fakultatywny (przepadek „można orzec”, a nie „orzeka się”).

Końcowo w odniesieniu do samej osoby kierowcy realizującego przewóz suszu niezgodnie z przepisami proponuje się wprowadzenie nowego przepisu karnego, z sankcją analogiczną jak dla standardowego przestępstwa skarbowego polegającego na uszczupleniu podatkowym (tj. zagrożonego karą grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie).

Zarówno sankcji proponowanej w art. 16 ust. 4a jak i w art. 32a nie powinno stosować się w sytuacjach, gdy nieprawidłowości dopuścił się podmiot prowadzący legalną, zarejestrowaną działalność, a w wyniku odpowiednich procedur (kontroli, postępowania, kontroli celno-skarbowej) nie wykazano, aby celem lub skutkiem tego działania było jakiegokolwiek uszczuplenie podatkowe w zakresie VAT lub akcyzy. Podmiotami, których działalność należy uznać za zarejestrowaną będą podmiot prowadzący

na terenie Polski skład podatkowy, pośredniczący podmiot tytoniowy oraz podmiot reprezentujący podmiot zagraniczny w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 23b ustawy o podatku akcyzowym.

W szczególności zatem przepis ten ma objąć nadużycia ze strony podmiotów, które nie rejestrując się na potrzeby akcyzy próbowały dokonać nielegalnego przemieszczenia lub wprowadzenia do obrotu suszu tytoniowego.

Proponuje się, aby przepisy weszły w życie **po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia**.

INFORMACJA

Rekomendacje zostały opracowane przez Forum Akcyzowe stanowiące zespół opiniodawczo-doradczy przy Ministrze Finansów. Projekt dokumentu został zaproponowany przez grupę roboczą nr 4 ds. suszu tytoniowego i został poddany pod dyskusję z udziałem wszystkich uczestników Forum Akcyzowego. Przedmiotem prac grupy roboczej były następujące zagadnienia: 1) jaki powinien być zakres harmonizacji opodatkowania suszu tytoniowego; 2) podsumowanie doświadczeń i rekomendacje branży dotyczące opodatkowania suszu tytoniowego.

Żaden uczestnik nie zgłosił dodatkowych postulatów do powyższych rekomendacji Forum Akcyzowego.

